

Bryssel den 16.1.2018
COM(2018) 26 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET,
EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**om genomförandet av EU:s standardiseringspolitik och europeiska standarders bidrag
till EU-politiken**

{SWD(2018) 15 final}

INLEDNING

Det ekonomiska landskapet förändras inom EU och bland dess internationella handelspartner. Gränserna mellan traditionell tillverkning, digitalisering och tjänster suddas ut allt mer och digitala lösningar integreras fortlöpande i globala industriella värdekedjor. Kommissionen bör inför dessa utmaningar, tillsammans med interinstitutionella partner, överföra denna ekonomiska verklighet till sina standardiseringsprioriteringar för europeisk politik och lagstiftning. Kommissionen presenterade i sitt meddelande *Europeiska standarder för 2000-talet* (nedan kallat *meddelandet*)¹, från juni 2016, en ny vision för det europeiska standardiseringssystemet (ESS) för att möta dessa utmaningar.

Denna nya vision, som framgår av meddelandet, går utöver det traditionella sättet för att hantera standarder på EU-nivå, som tidigare var begränsat till tekniskt stöd för EU:s harmoniseringsbehov. Den nya visionen inriktas på standardiseringens bidrag till samhällsliga utmaningar och europeisk politik såsom främjande av innovation, förbättrad kvalitet och säkerhet, höjd sysselsättning och tillväxt, stöd till globala värdekedjor och utveckling av den inre marknaden.

Utöver sådant utökad politiskt stöd infördes genom meddelandet även nya initiativ för att uppnå dessa mål inom ramen för ESS. Detta inbegriper i synnerhet det gemensamma initiativet om standardisering² och förslaget³ om att inleda en interinstitutionell dialog med medlagstiftarna. Dessutom fastställde kommissionen i april 2016 prioriteringar för IKT-standardisering, och föreslog konkreta åtgärder i sitt meddelande om prioriteringar för informations- och kommunikationsteknisk standardisering på den digitala inre marknaden (nedan kallat *IKT-meddelandet*)⁴ på grundval av en strategisk tvåstegsmetod. I det första steget identifierade kommissionen fem prioriterade områden där åtgärder anses vara mer brådskande. I det andra steget föreslog kommissionen en process på hög nivå för att nå målen, få en översikt över hur långt arbetet hunnit och vid behov ändra prioriteringarna⁵.

En av de viktigaste principerna för standardisering är transparens, vilket kräver att verktyg inrättas för kommunikation och utbyte av information med berörda parter. Inom europeisk

1 COM(2016) 358 final.

2 C(2016) 3211. I det gemensamma initiativet om standardisering fastställs en gemensam vision för europeisk standardisering för att bättre prioritera och modernisera det nuvarande europeiska standardiseringssystemet, såväl som för att sträva efter ett lägligt slutförande av standardiseringsresultat. Det stöder relevanta aspekter av Europeiska kommissionens tio prioriteringar och andra politiska mål, samtidigt som fördelningen av olika behörigheter mellan EU och medlemsstaterna tydligt respekteras. Det bör även göra det möjligt för EU att ytterligare stärka sin drivkraft globalt.

3 Se sida 4 i COM(2016) 358 final.

4 COM(2016) 176 final.

5 Framstegen rapporteras i det bifogade arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

standardisering har detta hittills uppnåtts genom unionens årliga arbetsprogram för europeisk standardisering⁶ och den löpande planen⁷ för IKT-standardisering⁸.

Denna rapport syftar till att visa hur de enskilda åtgärderna och aktörerna inom ramen för unionens tidigare årliga arbetsprogram, IKT-meddelandet⁹ och det gemensamma initiativet om standardisering hittills har bidragit till de mål som fastställts i meddelandet. Rapporten är uppdelad i två delar, en som täcker de politiska delarna av denna nya vision och en som gäller samarbete med intressenter. Den åtföljs av ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar med uppgifter om framstegen för de olika åtgärderna inom unionens ovannämnda årliga arbetsprogram och annan pågående verksamhet. Denna rapport är avsedd att ge stöd åt den interinstitutionella dialog som förutses i meddelandet, som kommissionen kommer att föra med medlagstiftarna under de månader som följer efter det i syfte att lägga grunden för arbetet med unionens årliga arbetsprogram för 2019.

DEN NYA VISIONENS POLITISKA DELAR

1. Främjande av innovation

Standarder utgör en välkänd drivkraft för innovation¹⁰. Ett viktigt instrument för innovation i standardiseringsprocessen är framtagande av de relevanta vetenskapliga och tekniska uppgifterna, mera känt som standardförberedande forskning, vilket leder till utarbetande av en standard. Genom förordning (EU) nr 1025/2012¹¹ (nedan kallad *förordningen*) infördes ramen, efter det ökade bidraget av standardisering för innovation i Europa. Sedan 2016 har kommissionen, tillsammans med andra intressenter inom ramen för det gemensamma initiativet om standardisering, intensifierat sitt fokus mot detta mål genom att koppla samman forskning och innovation med standardisering¹².

Säkerställande av en nära och läglig samverkan mellan forskning och utveckling (FoU) samt standardisering är en nyckelfaktor för att bidra till att innovativa varor når marknaden. Inriktningen inom Horisont 2020 har också förnyats med avseende på förhållandet mellan dess forskningsprojekt och standardiseringsprocessen, i synnerhet genom integrering av standardiseringsverksamhet i forskningsprojekt och genom att erkänna deras potential för att öka inverkan av forskning och FoU-resultat. Ett antal standardförberedande aktiviteter till stöd för medicintekniska produkter, miljöskydd, minskning av koldioxidutsläpp,

⁶ Offentliggörs varje år i juli, senaste versionen: COM(2017) 453 final.

⁷ http://ec.europa.eu/growth/content/2017-rolling-plan-ict-standardisation-released-0_sv

⁸ Den löpande planen för IKT-standardisering offentliggörs varje år av kommissionen för att föra samman de olika IKT-standardiseringsbehoven till stöd för EU:s politik i ett enda dokument. Det sänds ut till både europeiska standardiseringsorganisationer och internationella och globala standardiseringsorgan som kan ge svar angående de föreslagna åtgärderna och stödja de respektive politiska målen med standardiseringsresultat.

⁹ COM(2016) 176 final.

¹⁰ KOM(2011) 311 slutlig.

¹¹ Se artiklarna 5.2, 9 och 15.1 c.

¹² Det gemensamma initiativet om standardisering, åtgärd 2.

energieffektivitet och metrologi håller på att utarbetas inom ramen för Horisont 2020-projekt för samverkande intelligenta transportsystem (samverkade ITS), cybersäkerhet och digital integritet¹³, nanoteknik, avancerade material, bioteknik, energi (inbegripet bränsleceller och vätgas), säkra samhällen samt avancerad tillverkning och bearbetning.

Pågående standardförberedande forskning bidrar även till harmoniserade certifieringssystem för säkerhetsprodukter och säkerhetssystem.

Kommissionen arbetar tillsammans med europeiska standardiseringsorganisationer och andra organisationer som utvecklar standarder, forum och konsortier samt relevanta intressenter angående möjliga åtgärder som kommer att förbättra ekosystemet för IKT-standardisering. Detta inbegriper främjande av samverkan mellan användare av öppen källkod och standardiseringsorganisationer liksom fastställande av en balanserad, tydlig och förutsägbar europeisk licensieringsram för standardessentiella patent. Kommissionen offentliggjorde ett meddelande om det senare i november 2017¹⁴.

Kommissionen använder allmänt Horisont 2020 för att finansiera projekt för forskning och innovation som bidrar till standardisering och arbetar med europeiska standardiseringsorganisationer angående åtgärder som kommer att överbrygga klyftan mellan forskning, innovation och standardisering. Offentlig-privata partnerskap inom ramen för Horisont 2020 är avgörande för utveckling av centrala byggstenar för digital teknik. Storskaliga pilotprojekt förbereder för ett brett införande genom testbäddar, experimentanläggningar och pilotproduktionslinjer, och genererar kunskap och bidrar till standardiseringsprocesser. På grundval av preliminära bidrag från medlemsstater och industrin har initiativ för industriella plattformar identifierats för ”uppkopplade smarta fabriker”, ”hälsa och vård”, ”smart jordbruk”, ”uppkopplad och automatiserad rörlighet”, ”smart energi”, såväl som för plattformar för övergripande industriell data och ”sakernas internet”.

I meddelandet om en europeisk strategi för utsläppsnål rörlighet¹⁵ anges följande: ”Standardisering och driftskompatibilitet är avgörande för att dra största möjliga nytta av storleken på den inre marknaden, särskilt när det gäller elektromobilitet och behovet av att avskaffa hinder för laddning av elfordon i hela EU”. Kommissionen är i färd med att anta den första av ett antal av (kommissionens) delegerade förordningar för komplettering och/eller uppdatering av hänvisningarna till de standarder som hänvisas till i de tekniska specifikationerna, vilka anges i bilaga II till direktiv 2014/94/EU ”om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen”.

¹³ COM(2017) 477 final.

¹⁴ COM(2017) 712 final.

¹⁵ COM(2016) 501 final.

2. Förbättring av kvalitet, skydd, säkerhet och hållbarhet avseende varor och tjänster

En effektiv standardiseringspolitik bidrar till att de rättsliga säkerhetskraven uppfylls genom att relevanta och moderna tekniska specifikationer tas fram och gemensamt accepterade provningsmetoder tillhandahålls för mätning av överensstämmelse av varor och tjänster med de föreskrivna värdena för kvalitet, skydd, säkerhet, energi och materialeffektivitet. Målen för kvalitet, skydd, säkerhet och hållbarhet är i allmänhet kompletterande, men kan i vissa fall strida mot varandra. Att eftersträva målen för standardiseringsarbetet så mycket som möjligt på ett balanserat och ömsesidigt förstärkande sätt är en pågående utmaning.

2.1. Kvalitet

För att bidra till att förbättra kvaliteten på tjänster har kommissionen bett de europeiska standardiseringsorganisationerna¹⁶ att ta fram europeiska standarder inom områden såsom posttjänster, där standarder har bidragit till uppkomsten av pakettersektorn, såväl som de horisontella tjänstestandarder som CEN håller på att utarbeta till stöd för tjänsteleverantörer, för att t.ex. mäta deras resultat.

Inom metrologi förväntas nyligen begärda europeiska standarder¹⁷ förbättra kvaliteten på mätningar, särskilt för mätning av vatten och i synnerhet termisk energi, såväl som decentraliserad produktion av förnybar el och överföring av el till och från elfordon.

2.2. Säkerhet

Säkerhet är ett centralt område för europeisk standardisering. Det motsvarar runt 60 % av kommissionens begäranden om standardisering, vilket återspeglar inverkan av säkerhet på EU-medborgarnas dagliga liv. Harmoniserad EU-lagstiftning, liksom direktivet om allmän produktsäkerhet¹⁸, som säkerställer säkerheten för hundratals produkter på EU:s marknader, förlitar sig på harmoniserade standarder och andra standarder som ligger till grund för EU-lagstiftningen¹⁹ för säkerställande av efterlevnaden av lagstiftningens säkerhetskrav.

Nyligen tillhandahållna standarder bidrar till harmonisering inom ett stort antal områden såsom barnsäkerhet och personlig skyddsutrustning. I en nyligen antagen europeisk standard för barnsäkerhet specificeras säkerhetskrav för tändare, genom vilka barn hindras från att kunna använda tändningsmekanismen. Vidare säkerställs i nyligen antagna standarder för bärselar att barn inte får kunna greppa komponenter. Slutligen har genom standardisering tekniska krav fastställts för ögonskydd för laser till skydd för arbetstagare mot oavsiktlig exponering för laserstrålning i personlig skyddsutrustning.

¹⁶ CEN – Europeiska standardiseringskommittén, Cenelec – Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering och Etsi – Europeiska institutet för telekommunikationsstandarder.

¹⁷ För ytterligare detaljer, se åtföljande arbetsdokument.

¹⁸ Direktiv 2001/95/EG.

¹⁹ Såsom standarder som hänvisas till i *Europeiska unionens officiella tidning* enligt direktiv 2001/95/EG.

2.3. Skydd

Mot bakgrund av både den tekniska utvecklingen och utvecklingen inom internationell politik håller skydd på att bli ett alltmer prioriterat område för EU:s politik. I detta sammanhang har kommissionen sedan 2016 identifierat standardiseringsbehov inom krishantering samt inom försvar mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot, och begärt att CEN tar fram relevanta standarder. Dessutom har standardförberedande forskning inletts genom Horisont 2020 inom ett antal områden som inbegriper säkerhetshot, såsom radiologiska och nukleära hot mot kritisk infrastruktur. Inom IKT har kommissionen också inletts en standardiseringsbegäran om inbyggt integritetsskydd för att hjälpa tillverkare att redovisa dataskyddsfrågor på ett konsekvent sätt.

2.4. Hållbarhet

Hållbarhet är ett framträdande långsiktigt mål för europeisk standardisering. Standarder krävs för genomförandet av centrala EU-prioriteringar såsom politiken för energiunionen och dess forsknings- och innovationsstrategi – *Att påskynda innovationen för ren energi*²⁰ – som täcker åtgärder för begränsning av och anpassning till klimatförändringar samt utfasning av fossila bränslen i energisystemet. År 2016²¹ och 2017²² bad kommission de europeiska standardiseringsorganisationerna att utarbeta standarder för miljöledningssystem, förpackningar och förpackningsavfall, polycykliska aromatiska kolväten, miljöledning, ekodesign och energimärkning, ramdirektivet om vatten, utsläpp av växthusgaser, användning av bekämpningsmedel, utrustning för återvinning av ångor, batterier, miljövänlig vätgas, flyktiga organiska föreningar, pyrolysoljor, alger, förbättring av byggnaders energieffektivitet, införande av grön infrastruktur, luftkvalitet och minskning av utsläpp. Dessa begäranden har baserats på befintliga rättsliga och politiska ramar, och stämmer överens med de kriterier som fastställs i dessa ramar. I syfte att avlägsna barriärer för klimatvänlig teknik inom sektorerna för kylning, luftkonditionering, värmepumpar och skum har kommissionen begärt att CEN och Cenelec utarbetar relevanta europeiska standarder.

3. Möjliggörande av arbetstillfällena och tillväxt

Standardisering är en bottom-up-process som gör det möjligt att sammanföra företrädare från industrin, staten, det vetenskapliga samfundet och andra intressenter, och som därmed leder till en hög nivå av acceptans av standarder bland dessa intressenter. För EU utgör standarder och standardisering tydliga, strategiska tillgångar för att säkra EU:s konkurrenskraft och de är viktiga verktyg för att främja innovation och framsteg på den inre marknaden. Det är allmänt accepterat att standarder och standardisering spelar en mycket viktig roll för att stödja den ekonomiska tillväxten, genom deras betydelse för att höja produktiviteten och

²⁰ COM(2016) 763 final.

²¹ COM(2016) 357 final.

²² COM(2017) 453 final.

konkurrenskraften och uppmuntra innovation och välstånd. De är också ett sätt för EU att bibehålla sitt ledarskap inom teknisk utveckling och global handel.

Samtidigt som nationella undersökningar som genomförts av Frankrike, Tyskland, Förenade kungariket med flera²³ pekar på betydelsen av standarder och standardisering för konkurrenskraften för EU:s näringsliv, så förblir effekterna av standarder och standardisering omärkbara på en bredare europeisk skala. Detta var en fråga som återkom under diskussionen i sammanhanget med det gemensamma initiativet om standardisering för att stärka bevisgrunden för den årliga förvaltningscykeln för EU:s standardiseringspolitik.

Kommissionen har erkänt vikten av en djupare förståelse för de ekonomiska och sociala effekterna av standarder och standardisering, och uttalar sin avsikt att inleda en undersökning inom ramen för unionens årliga arbetsprogram för 2017²⁴. Ämnet är vidsträckt och det finns metodologiska utmaningar med att mäta (ekonomiska) effekter av standarder och standardisering, liksom med att samla in uppgifter som skulle möjliggöra att i ekonomiska termer beräkna effekterna av standarder och standardisering och deras yttre effekter på makroekonomisk, sektoriell och företagsmässig nivå. Med tanke på dessa överväganden har en genomförbarhetsstudie lanserats av kommissionen detta år, i samarbete med nationella standardiseringsorgan och andra deltagare i det respekterade gemensamma initiativet om standardisering som omfattar denna studie²⁵. Dess syfte är att utvärdera den ytterligare bedömningen av att genomföra en eventuell studie.

4. Stöd till globala värdekedjor

ESS har en nyckelroll att spela i att stödja europeiskt näringsliv och europeiska små och medelstora företag att utöka sin verksamhet utanför Europa, och i att säkerställa kvaliteten och säkerheten för importerade produkter och tjänster. Detta exemplifieras av avtal mellan europeiska och internationella standardiseringsorganisationer, såsom ISO²⁶, IEC²⁷ liksom globala partnerskap som tredje generationens partnerskapsprojekt (3GPP)²⁸ och organisationen oneM2M²⁹. Sedan 2016 har kommissionen även arbetat med att främja den europeiska regleringsmodellen som grundas på frivilliga standarder och dess nära koppling till

²³ DIN (2000): *Economic Benefits of Standardisation* (Ekonomisk nytta av standardisering), 3 volymer. Berlin: Beuth. (Uppdatering 2011), DTI (2005): *The Empirical Economics of Standards* (Standarders empiriska ekonomi), DTI ECONOMICS PAPER NO.12. London och AFNOR (2009).

The Economic Impact of Standardisation – Technological Change, Standards and Long-Term Growth in France (Standardiseringens ekonomiska effekt – Teknisk förändring, standarder och långsiktig tillväxt i Frankrike). Paris.

²⁴ COM(2016) 357 final.

²⁵ Åtgärd 1: Studie om ekonomiska och samhällsliga effekter såväl som åtkomst till standarder i medlemsstater i EU och Efta.

²⁶ Internationella standardiseringsorganisationen.

²⁷ Internationella elektrotekniska kommissionen.

²⁸ <http://www.3gpp.org/>

²⁹ <http://www.onem2m.org/>

internationell standardisering i tredjeländer, genom att följa ramen för det gemensamma initiativet om standardisering³⁰. Kommissionen har också börjat föra direkta dialoger med ISO och IEC, i syfte att maximera antagandet av identiska europeiska och internationella standarder, samtidigt som ett högsta skydd för europeiska konsumenter säkerställs.

Standardisering är en central beståndsdel i EU:s förhandlingar om frihandelsavtal med tredjeländer. Kommissionen efterlyser att dess partner åtar sig att använda moderna internationella standarder som grund för föreskrifter om centrala produkter och tjänster, i syfte att garantera skyddet och säkerheten för EU:s medborgare, liksom för att förbättra den internationella konkurrenskraften för EU:s företag. Nyligen slutförda förhandlingar om frihandelsavtal där standardisering hade en framträdande roll inbegriper EU:s avtal med Kanada (Ceta, som provisoriskt trädde i kraft den 21 september 2017), Singapore och Vietnam (förhandlingar har slutförts) samt Japan (ett principavtal om de huvudsakliga delarna har nåtts).

För att bättre ta till vara de möjligheter som erbjuds av de största tillväxtmarknaderna har två EU-standardiseringsexperten (gemensamt finansierade av kommissionen, Efta och de tre europeiska standardiseringsorganisationerna), utstationerade i Kina och Indien, genomfört upplysningsverksamhet om respektive standardiseringssystem och tillhandahållit marknads- och regleringsunderrättelser inom specifika marknadsrelevanta områden. I och med att den nuvarande etappen av projektet med den utstationerade europeiska standardiseringsexperten i Kina (SESEC) löper ut i december 2017 arbetar kommissionen tillsammans med sina projektpartner från projektet om en förlängning med början 2018.

Vad gäller den internationella räckvidden för europeisk standardisering inom IKT kommer en åtgärd för samarbete och stöd inom ramen för Horisont 2020, i kombination med åtgärder inom det utrikespolitiska instrumentet, att bidra till att stärka EU:s närvaro genom inrättande av ett observatorium för global IKT-standardiseringsverksamhet, och en finansieringsresurs till stöd för deltagandet av europeiska experter inom internationell IKT-standardisering samt främjande av europeisk standardisering i andra regioner.

Standardisering med anknytning till säkerhet är en del av diskussionerna i Förenta nationernas ekonomiska kommission för Europa som syftar till att stärka EU:s närvaro och europeiska intressenters engagemang i säkerhetsrelaterade frågor.

Den afrikanska kontinenten erbjuder också nya möjligheter till standardiseringssamarbete. Den gemensamma strategin EU–Afrika skulle kunna fungera som ram för utarbetande av ett panafrikanskt standardiseringssystem som ett tekniskt bidrag till panafrikansk marknadsintegrering. Under 2016 stödde kommissionen CEN:s och Cenelec:s samarbete med afrikanska standardiseringsorganisationer (ARSO, AFSEC) som syftade till att göra standardisering till en central del av färdplanen vid toppmötet mellan EU och Afrika i

³⁰ Det gemensamma initiativet om standardisering, åtgärd 13.

november 2017. En förenad afrikansk marknad som stöds av den europeiska standardiseringsmodellen gynnar uppenbart båda parter.

5. Förebyggande av kostbar fragmentering på den inre marknaden

Varje europeisk standard ersätter en standard eller en grupp av nationella standarder i varje medlemsstat med en enskild standard. Detta gör saker och ting lättare för företag och medborgare genom att bidra till att skapa moderna offentliga tjänster och minska den administrativa bördan och kostnaderna för efterlevnad. Läglig nationell införlivning av europeiska standarder och deras hänvisningar (i tillämpliga fall) i *Europeiska unionens officiella tidning* (EUT) krävs för att uppfylla marknadsbehoven. Den genomsnittliga andelen av nationell införlivning av europeiska standarder (europeiska standarder till stöd för EU-lagstiftning och EU-politik samt andra europeiska standarder) i EU28 uppgår till runt 99 % (med en variation på 93–100 % bland medlemsstaterna).

Lagstiftningsförändringar som infördes 2013, i synnerhet nyligen införda skyldigheter för kommissionen avseende verifieringen av harmoniserade standarder som utarbetats av de europeiska standardiseringsorganisationerna, har påverkat förfarandet för offentliggörande av hänvisningar till harmoniserade standarder i EUT. Detta ledde då till ett ökat antal hänvisningar utan referenser. Olika standardiseringsintressenter uttryckte följaktligen kritik om att situationen skapade rättsosäkerhet och onödiga merkostnader för europeisk industri. En översyn av situationen gjordes 2017 inom ramen för kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (Refit), i syfte att hantera den nuvarande mängden harmoniserade standarder utan referenser och göra hänvisningsprocessen mer transparent och utkräva mer ansvar inom ramen för densamma. På grundval av rekommendationerna från Refitplattformen³¹ har kommissionen och de europeiska standardiseringsorganisationerna utarbetat och kommit överens om en handlingsplan för lägligt offentliggörande av hänvisningar till de harmoniserade standarderna i EUT³².

NÄRA SAMARBETE MED INTRESSENTER

Kommissionen är väl medveten om att det inte räcker att endast fastställa prioriteringar. Framgång beror även på ett åtagande på hög nivå om standardisering från en bred intressentbas som inbegriper industrin, standardiseringsorgan, forskningsvärlden och andra EU-institutioner och nationella förvaltningar.

En standard är ett resultat av ett frivilligt samarbete mellan partner i en affärsrelation som syftar till att utarbeta en teknisk specifikation som grundar sig på principerna om transparens, öppenhet, inkludering, opartiskhet och konsensus bland intressenter. I förordningen om

³¹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform_sv

³² Se handlingsplanen i det bifogade arbetsdokumentet.

europaisk standardisering³³ erkänns behovet, och ett omfattande samråd med alla berörda intressenter efterlyses innan unionens årliga arbetsprogram antas. Dessutom uppmuntras ett aktivt deltagande av europeiska organisationer som företräder små och medelstora företag, konsumenter samt miljö- och samhällsintressen.

Kommissionen erkänner att överbryggande av de traditionella gränserna mellan IKT-produkter och IKT-tjänster kräver åtagande, gott samarbete och ömsesidigt förtroende mellan de olika intressenterna. Inom IKT-standardiseringsområdet träffar kommissionen regelbundet intressenter genom offentlig-privata partnerskap³⁴, och även genom de europeiska standardiseringsorganisationerna, för att diskutera genomförandet av de olika åtgärder som föreslås. Europeiska flerpartsforumet för IKT-standardisering, som följer upp framstegen med åtgärderna i meddelandet vid regelbundna möten, för samman medlemsstater, europeiska och internationella standardiseringsorganisationer, forum och konsortier, organisationer som företräder industrin och små och medelstora företag samt företrädare från samhället.

Kommissionen har stärkt sina förbindelser med de olika intressenterna inom ESS och försöker inom ramen för det gemensamma initiativet om standardisering förbättra dess funktion och effektivitet. Vidare har kommissionen under det senaste året upprätthållit regelbunden kontakt och dialog med andra europeiska institutioner. Mer specifikt har kommissionen i hög grad varit delaktig i de samråd som ledde till Europaparlamentets resolution av den 4 juli 2017 om europeiska standarder för 2000-talet³⁵. Kommissionen har även lanserat och inrättat tillvägagångssättet med kontinuerliga strukturella dialoger med de tre europeiska standardiseringsorganisationerna för att säkerställa ett högkvalitativt samarbete och smidig kommunikation.

1. Gemensamt initiativ om europeisk standardisering

Till dags dato har det gemensamma initiativet om standardisering undertecknats av 104 deltagare som representerar en hög nivå av engagemang från varje del av ESS. Efter intressenternas undertecknande av initiativet den 13 juni 2016 i Amsterdam, och efter att medlemsstaterna gjort detsamma den 29 september 2016, anordnade kommissionen flera möten med styrgruppen för initiativet i syfte att finjustera de femton överenskomna åtgärderna³⁶. Medlemmarna i styrgruppen är huvudsakligen signatärer av initiativet som deltog i utarbetandet av detsamma. För varje åtgärd har signatärerna frivilligt erbjudit sig att bidra och ledare har utsetts.

³³ Artikel 8.5 och skäl 31 i förordning (EU) nr 1025/2012.

³⁴ Dvs. 5G PPP, AIOTI, BDVA, ECSO.

³⁵ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0278+0+DOC+XML+V0//SV>

³⁶ Initiativen är uppdelade i följande tre kategorier: (I) Medvetenhet, utbildning och förståelse avseende det europeiska standardiseringssystemet, (II) samordning, transparens och inkludering, samt (III) konkurrenskraft och den internationella dimensionen.

Hittills har arbetet i de enskilda åtgärdsgrupperna inom det gemensamma initiativet om standardisering inriktats på utarbetande av faktiska delar för varje åtgärd. Inga tydliga tidsplaner har bestämts i detta skede. Mer klarhet om innehållet i åtgärderna kommer att möjliggöra utarbetande av tidsramar och milstolpar för resultat inom ramen för varje åtgärd.

2. Inkludering

Kommissionen har formaliserat sitt offentlig-privata partnerskap med bilaga III-organisationer (SBS, ANEC, EFS och ECOS)³⁷ som företräder små och medelstora företag, konsumenter, arbetstagare respektive miljöintressen inom standardisering genom att underteckna fyra olika ramavtal om partnerskap. Detta garanterar samstämmighet och stabilitet vad gäller finansiering och verksamhetsövervakning.

Utöver det finansiella bidraget vidtar kommissionen åtgärder för att säkerställa närvaro och faktiskt deltagande av bilaga III-organisationerna i viktiga möten och evenemang, såsom kommittén för standarder (observatörer), det gemensamma initiativet om standardisering (partner), Europeiska flerpartsforumet för IKT-standardisering³⁸ och mötena mellan kommissionen och de europeiska standardiseringsorganisationerna.

För att säkerställa ett samstämmigt tillvägagångssätt för att stödja intressen hos små och medelstora företag, konsumenter, arbetstagare samt miljö- och samhällsintressen inom ramen för standardiseringsprocessen har CEN/Cenelec inrättat två arbetsgrupper: arbetsgruppen för små och medelstora företag och gruppen för samhällsintressenter. Medlemmarna utgörs av bilaga III-organisationerna – SBS för den första och ANEC, ECOS och EFS för den andra. I dessa två arbetsgrupper diskuteras ämnen såsom åtkomst till standarder, ökad kunskap, utbildning och stöd för deltagande i standardiseringsarbetet på teknisk nivå. Som ett resultat har ett antal verktyg redan tagits fram, såsom verktygslådor online för små och medelstora företag och yttrandemekanismen för samhällsintressenterna.

I standardiseringsförordningen läggs särskild tonvikt³⁹ på deltagandet av småföretag i utvecklingsprocessen för standarder, med målsättningen att ta fram standarder som är gynnsamma för små och medelstora företag som kan minska kostnader och öppna upp marknader. Med denna målsättning i åtanke, och som en huvuddel i dess arbetsprogram för 2017, har SBS tagit fram en långsiktig strategi för små och medelstora företag inom standardisering för perioden 2018–2021. I denna strategi fastställs målen och åtgärderna för små och medelstora företag inom standardisering för att se till att de standarder som utarbetas är kompatibla med små och medelstora företag genom att följa principen om att ”tänka småskaligt först”.

³⁷ [Small Business Standards](#), [European consumer voice in standardisation](#), [Europeiska fackliga samorganisationen](#) och [European Environmental Citizens' Organisation for Standardisation](#).

³⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/european-multi-stakeholder-platform-ict-standardisation>

³⁹ Se artikel 6 i förordning (EU) nr 1025/2012.

Inkludering är ett av ämnena i Europeiska institutet för telekommunikationsstandarders (Etsi) långsiktiga strategi och behandlas i sammanhanget för dess grupp ”Etsi i det europeiska standardiseringslandskapet”. Diskussioner inom denna grupp har lett till lanseringen av programmet för stöd till och inkludering av samhällsintressenter (3SI), inom ramen för vilket en uppsättning åtgärder planeras som har utformats för att stärka inkluderingen och öka synligheten, medvetenheten och deltagandet av bilaga III-organisationerna inom Etsi. Alla bilaga III-organisationer är fullvärdiga medlemmar av Etsi.

SLUTSATS

Denna rapport är avsedd som stöd till den nyligen introducerade interinstitutionella dialogen om standardisering på EU-nivå, som offentliggjordes i meddelandet av den 1 juni 2016. Det är meningen att den ska utlösa en debatt med medlagstiftarna, Europaparlamentet och rådet, såväl som med EESK och Regionkommittén. Den ger vidare vägledning för kommande prioriteringar för standardisering som kommer att bidra till arbetstillfällen, tillväxt och agendan för konkurrenskraft. Denna interinstitutionella dialog inrättas i linje med det nya interinstitutionella avtalet mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om bättre lagstiftning⁴⁰.

Ett nära samarbete med medlagstiftarna om formulering av prioriteringarna för unionens årliga arbetsprogram för 2019 kommer att vara mycket viktigt för dess framgångsrika genomförande. Gemensamt fastställda prioriteringar för europeisk standardisering kommer att stärka rationaliseringen av standardiseringsarbetet inom ramen för framtida lagstiftningsprocesser. För att målen för EU:s standardiseringspolitik ska uppnås krävs en gemensam förståelse från och ett aktivt deltagande av alla aktörer inom ESS: stärkande av inkludering, ökad medvetenhet om vikten av standardisering inom ekonomin och samhället, förbättring av förfarandena för bedömning av harmoniserade standarder⁴¹, genomförande av de fem IKT-standardiseringsprioriteringarna och hantering av hindren inom tjänstesektorn.

⁴⁰ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁴¹ Inbegriper andra standarder till stöd för EU:s lagstiftning.